

DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către SRL „Loyal”, reprezentată de avocatul Cazac Octavian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău împotriva SRL „Loyal” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor poștale,

împotriva încheierii din 09 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat SRL „Loyal” împotriva hotărârii din 25 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 26 noiembrie 2019, Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău au depus cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Loyal” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor poștale.

Prin hotărârea din 25 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău împotriva SRL „Loyal” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor poștale.

A fost încasată de la SRL „Loyal” în beneficiul Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău suma de 12 480 de lei cu titlu de datorie.

A fost încasată de la SRL „Loyal” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 374,40 de lei.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău în partea pretenției privind încasarea cheltuielilor poștale în mărime de 7,95 de lei ca neîntemeiată.

La 06 august 2020, SRL „Loyal” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea din 09 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat SRL „Loyal” împotriva hotărârii din 25 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) ca fiind depus în afara termenului legal, iar

apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 29 septembrie 2020, SRL „Loyal”, reprezentată de avocatul Cazac Octavian, a declarat recurs (concretizat pe parcurs) împotriva încheierii din 09 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate.

În motivarea recursului a indicat că, nu a fost citat la examinarea cauzei în prima instanță, or toată procedura a fost scrisă și nu a avut loc vreo ședință la care ar putea fi prezent și primi dispozitivul hotărârii emise. Hotărârea nici la data depunerii recursului nu a fost publicată de către prima instanță, iar căutarea ședințelor cauzei după număr nu dă rezultate.

Astfel, în viziunea recurentei termenul de atac al hotărârii nu putea curge din 14 iulie 2020 - data pronunțării, ci din data comunicării acesteia, iar apelul depus la 06 august 2020 se consideră depus în termenul legal.

La 03 noiembrie 2020, Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun.Chișinău, au depus o referință la recursul declarat de către SRL „Loyal”, reprezentată de avocatul Cazac Octavian, solicitând respingerea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 09 septembrie 2020, expediată părților la 14 septembrie 2020, fără a se cunoaște cu certitudine despre data recepționării acesteia de către părți, Colegiul consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 29 septembrie 2020, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Astfel, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Loyal”, reprezentată de avocatul Cazac Octavian, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de

neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 276⁴ alin. (4) al Codului de procedură civilă, (4) Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod, iar art. 362 alin. (1) din aceeași lege stipulează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău împotriva SRL „Loyal” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor poștale, a fost pronunțat la 25 mai 2020.

Recurenta SRL „Loyal”, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 06 august 2020, termenul limită fiind 24 iunie 2020, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz SRL „Loyal”, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii, nepublicarea hotărârii în ordinea prevăzute de art. 276⁴ alin. (3) al Codului de procedură civilă etc.) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

În speță, însă SRL „Loyal” a depus o cerere de apel peste termenul prevăzut de lege și nu a solicitat repunerea acestuia în termen, considerând existența unei prezumții de prelungire a termenului în cazul comunicării cu întârziere, fapt care nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Cu privire la alegațiile recurente ce țin de nepublicarea actului judecătoresc pe portalul instanțelor de judecată, Colegiul le apreciază critic, or acestea nu corespund adevărului, hotărârea din 25 mai 2020 a fost publicată la 24 iunie 2020, iar din anexele recursului se constată că procedura de căutare întreprinsă de SRL „Loyal” a fost una greșită.

La acest capitol se evidențiază că o hotărâre judecătorească poate fi căutată pe portalul instanțelor de judecată după diferite motoare de căutare cum ar fi: numărul cauzei (2-19187833-12-2c-26112019), denumirea părților (SRL „Loyal”) și/sau

judecătorul-raportor. Recurenta SRL „Loyal” deținând toate aceste date care i-au fost comunicate, la 27 decembrie 2019, prin încheierea primei instanțe de acceptare spre examinare a cauzei, urma cu diligență să monitorizeze soarta cauzei.

Dintr-un alt punct de vedere Colegiul atestă că hotărârea contestată cu apel a fost publicată abia la 24 iunie 2020, peste 30 de zile după pronunțare și această circumstanță ar justifica exercitarea tardivă a căii de atac, însă numai în cazul în care acest argument ar fi pus la baza unei cereri privind repunerea în termenul procedural, care, după cum a fost expus supra, nu a fost depusă.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinski vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recurenta SRL „Loyal”, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de

normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006), Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 09 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către SRL „Loyal”, reprezentată de avocatul Cazac Octavian.

Se menține încheierea din 09 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău împotriva SRL „Loyal” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor poștale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru